

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Arbejdsmarkedsudvalget har i brev af 14. marts 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 327 (AMU alm. del), som hermed besvares.

1. april 2011

J.nr. 2011-0004404

Spørgsmål nr. 327:

”Ministeren bedes redegøre for indholdet af den såkaldte Jaeger-dom, herunder hvilken betydning dommen har for det danske arbejdsmarkedssystem og de danske overenskomster”.

Endeligt svar:

Den daværende EF-Domstol traf den 9. september 2003 afgørelse i den såkaldte Jaeger-sag (C-151/02). I sagen skulle domstolen tage stilling til 4 præjudicielle spørgsmål om, hvorvidt en tysk læge, Norbert Jaegers, arbejdsvilkår var i overensstemmelse med arbejdstidsdirektivets bestemmelser. Spørgsmålene angik, om de rådighedsvagter på hospitalet, hvor der ikke blev arbejdet aktivt, men hvor Jaeger blandt andet havde mulighed for at sove, i henhold til arbejdstidsdirektivet skulle anses for arbejdstid, og hvordan kompenserende hviletid ifølge arbejdstidsdirektivet skulle afvikles.

EF-Domstolen havde allerede i den såkaldte SIMAP-sag (C-303/98) taget stilling til et lignende spørgsmål om rådighedsvagter, og derfor var det måske ikke så overraskende, at domstolen ved afgørelsen af Jaeger-sagen fastslog, at rådighedstid, der tilbringes på arbejdspladsen, skal tælle fuldt ud som arbejdstid. Spørgsmålet om afvikling af kompenserende hviletid havde domstolen derimod ikke tidligere forholdt sig til, og ved afgørelsen af Jaeger-sagen tilkendegav domstolen, at kompenserende hviletid skal afvikles i umiddelbar forlængelse af de arbejdsperioder, der udløser ret til kompenserende hviletid.

EF-Domstolens fortolkning af arbejdstidsdirektivet i relation til både rådighedsvagter og afvikling af kompenserende hviletid var ikke i overensstemmelse med det, som arbejdsmarkedets parter i Danmark havde aftalt i forskellige kollektive overenskomster. Fx indeholdt – og indeholder – overenskomster i sundhedssektoren bestemmelser om, at rådighedstid, hvor der ikke arbejdes aktivt, ikke tæller fuldt ud som arbejdstid, og at afviklingen af kompenserende hviletid kan udskydes.

En lang række andre medlemsstater havde også problemer i forhold til domstolens praksis om rådighedsvagter og afvikling af kompenserende hviletid, hvilket var en del af baggrunden for, at Kommissionen efterfølgende fremkom med et forslag om ændring af arbejdstidsdirektivet. Et forslag, der blev forhandlet helt frem til foråret

2009, hvor forligsforhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet led skibbrud.

I forhold til det danske arbejdsmarkedssystem og de danske overenskomster kan afgørelsen i Jaeger-sagen anskues på flere måder. I sig selv kan afgørelsen måske nok ses som et eksempel på, at EU-retten sætter visse grænser for de nationale arbejdsmarkedsparters aftalefrihed, men hele forløbet efter 2003 kan også ses som et eksempel på, at det også kan være EU-retten, der ændres som følge af domstolens praksis. Ikke mindst det forhold, at Kommissionen – efter utvetydige opfordringer hertil fra dansk side – igen her i 2011 forsøger at finde en politisk løsning af problemstillingerne omkring rådighedsvagter og afvikling af kompenserende hviletid gennem en ændring af direktivet, viser, at det ikke nødvendigvis er de danske overenskomster, som skal tilpasse sig i forhold til EU-retten.

Det skal i øvrigt afslutningsvis nævnes, at afgørelsen i Jaeger-sagen allerede den 5. november 2003 blev drøftet på et samråd i Arbejdsmarkedsudvalget. Siden da har afgørelsen og de konsekvenser, som en efterlevelse af afgørelsen vil have på ikke mindst sundhedsområdet i Danmark, været drøftet ved flere lejligheder i såvel Arbejdsmarkedsudvalget som Europaudvalget i forbindelse med de langvarige forhandlinger om ændring af arbejdstidsdirektivet.

Venlig hilsen

Inger Støjberg